

Asia: VN/12957/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

4 luku – Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Tunnistattekko, että esitetyillä laeilla olisi vaikutuksia, joita ei ole huomioitu esityksessä?

Luvussa 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset on tarkasteltu lakiesityksen vaikutuksia kohdassa 4.2 Pääasialliset vaikutukset. Vaikutuksia on arvioitu suhteessa nykytilanteeseen. Alaluvussa 4.2.3 Ympäristövaikutukset on todettu, että ehdotetun lain katsotaan lisäävän merituulivoimahankkeiden todennäköisyyttä talousvyöhykkeellä, minkä takia myös ympäristövaikutukset lisääntyvät. Vaikutuksia arvioitaessa tulee ottaa huomioon, että tällä hetkellä hankekehittäjiä sijoittuu samoille alueille. Lainsäädännön selkiytymisen myötä tuulivoimalle varattujen alueiden määrä ja pinta-ala tulevat myös kasvamaan ja samalla ympäristövaikutukset tulevat moninkertaistumaan. Alueiden yhteisvaikutukset tulee ottaa huomioon myös lakiesityksen valmistelussa ja tarkastelussa tulee olla mukana myös naapurivaltioiden tuulivoimaloiden alueet. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota myös luonnon ekosysteemien toimintaan kohdistuviin vaikutuksiin.

Natura 2000-verkoston alueisiin mahdollisesti kohdistuvia vaikutuksia ei ole käsitelty tai edes sivuttu ympäristövaikutuksia käsittelevässä osiossa 4.2.3. Osioon tulee lisätä alaotsikko ja arvioida lakiesityksen vaikutuksia Natura 2000-verkostoon.

Merituulivoiman vaikutukset ilmastoon alaluvussa 4.2.3. on kuvattu yksipuolisesti ainoastaan tuotantovaiheen päästöttömyyteen viitaten. Kuvausta tulee täydentää siten, että merituulivoimalla, kuten kaikilla energiantuotantomuodoilla, on myös koko elinkaaren aikaisia kokonaisvaikutuksia ilmastoon. Elinkaaren ilmastovaikutukset tulee arvioida laskennallisesti viimeistään YVA-menettelyssä kaikkien rakennusosien koko elinkaaren osalta. Lisäksi laskentaan tulee lisätä rakentamisen aikaisten kuljetusten ilmastovaikutukset ja maankäytön muutosvaikutukset.

Luvussa 7 Säännöskohtaiset perustelut on pykälän 1 Soveltamisala kohdalla todettu, että ehdotettua lakia sovellettaisiin tuulivoimaloiden lisäksi myös niihin liittyviin rakennuksiin kuten sähköasemiin ja mahdollisiin vetylaitoksiin. Luvussa 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset ei ole kuitenkaan tarkasteltu lakiesityksen vaikutuksia kuin tuulivoimaloiden näkökulmasta. Vaikutusten arviointia tulee laajentaa koskemaan koko lain soveltamisalaa.

Muu palaute vaikutusarvioista

-

7 luku – Säännöskohtaiset perustelut

Palaute alueen valinnasta

Laki merituulivoimasta talousvyöhykkeellä koskee pykälän 1 Soveltamisala mukaan tuulienergian hyödyntämistä, millä tarkoitettaisiin tuulivoimaloiden lisäksi myös niihin liittyviä rakennuksia kuten sähköasemia ja mahdollisia vetylaitoksia. Mantereelle johtavien merikaapeleiden ja putkien osalta sovellettaisiin edelleen Suomen talousvyöhykkeelle annettua lakia. Merituulivoima-alue sisältää kuitenkin alueen sisäisiä merikaapeleita, jotka tulee huomioida pykälässä 1 Soveltamisala. Merituulivoimalayksiköiden sijoittamisen yhteydessä tulee suunnitella myös alueen sisäinen merikaapeliverkosto. Merikaapeliverkostolla saattaa olla mm. vedenalaiselle meriluonnolle merkittäviä vaikutuksia.

Pykälän 2 Talousvyöhykkeen merituulivoima-alue perusteluissa on todettu, että valtioneuvosto valitsisi kilpailutettavat alueet huomioiden yhteiskunnan kokonaisedun. Yhteiskunnan kokonaisedulla viitattaisiin eri intressien huomiointiin eli meren muun käytön ja ympäristökäytön huomiointia. Kokonaisedun huomioimiseen kuuluisi myös alueen taloudellinen soveltuvuus. Perusteluissa on todettu, että merialuesuunnitelmat eivät ole sitovia, mutta merialuesuunnitelmia voisi hyödyntää myös soveltuvien alueiden selvittämisessä. Kokonaisetuja tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon myös merituulivoima-alueiden yhteisvaikutukset, ja Ruotsin merituulivoima-alueiden kanssa muodostuvat kokonaisuudet.

Pykälän perusteluissa on todettu, että yhteiskunnan kokonaisedun huomioimiseksi valmistellusta päätöksestä olisi kuuluttava hallintolain 11 §:n mukaisesti asianosaisia. Rannikon maakuntaliitot vastaavat Suomen merialuesuunnitelman laatimisesta talousvyöhykkeellä ja aluevesillä. Merituulivoima-alueilla ja niihin liittyvillä merikaapeleilla ja putkilla on merkittäviä vaikutuksia merialueen ympäristöön ja muihin toimintoihin aluevesillä ja maa-alueilla, mitkä kuuluvat myös maakuntien liittojen lakisääteisen maakuntakaavoituksen piiriin. Vuorovaikutuksen vaatimus päätöstä valmisteltaessa tulee lisätä lakitekstiin. Talousvyöhykkeen ja aluevesien eri toimintojen yhteensovittamisen vuoksi on tärkeää, että asianosaisiksi lisätään merialuesuunnittelusta ja maakuntakaavoituksesta vastaavat rannikon maakuntien liitot. Asianosaisiksi tulee lisätä myös naapurivaltiot, joiden kanssa tulee tehdä yhteistyötä merituulivoima-alueiden suunnittelukriteerien yhtenäistämiseksi ja merialueen kokonaistilanteen hallitsemiseksi.

Palaute vakuuksista (osallistumisvakuus ja edistämismvakuus)

-

Palaute maksuista (osallistumismaksu ja hyödyntämismaksu)

-

Muu palaute kilpailutuksesta

-

Palaute hyödyntämisluvasta

-

Palaute valitusten osittaisesta keskittämisestä Vaasan hallinto-oikeuteen (E erityisesti hallinto-oikeuksille, korkeimmalle hallinto-oikeudelle ja markkinaoikeudelle osoitettu kysymys)

-

Palaute muutoksenhausta

-

Palaute talousvyöhykelain muutoksista

-

8 luku – Lakia alemman asteinen sääntely

Palaute asetuksella myöhemmin säädettäviin asioihin liittyen

Esityksen mukaan tarkempia säännöksiä kilpailun järjestämisestä voitaisiin antaa valtioneuvoston asetuksella. Asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tarjottavasta hyödyntämismaksusta, tarjousten arvioinnista ja valintakriteereistä. Talousvyöhykettä koskevaa ympäristötietoa on olemassa varsin vähän eikä laajamittaisen merituulivoimatuotannon vaikutuksista ekosysteemeihin ole tutkittua tietoa. Laadullisia valintakriteerejä koskevien asetusten säätämisen lähtökohtana tulee olla ympäristötiedon lisääminen. Laadullisissa valintakriteereissä tulee korostaa riskien hallintaa ja meren tilan parantamisen tavoitetta.

Muu palaute

Tähän pyydetään jättämään palaute vain niistä asioista, joita ei ole mainittu yllä.

-

Roslöf Susanna
Satakuntaliitto